

Kolozsvár, dec. 7-én 1862.

2573/192

Naegyon szírielt szerkesztő ur!

Baross lovcal éppen most haza meg a postás. Szírielt arra a lehetőségre, ebben válaszolni, mert nem akarom se a szerkesztő urat se magamat megcsalni.

Hogy "Első és második" című íránybeszélgetem, illetőleg csak két első fejezete, kézenfekvő volt keszlet megnyitni, és nekem igen kedves elgondolat. De ha a bajviszonyok miatt nagy hiszi, hogy éppen mást ki kell hagyni, és egy kicsit lehangol, mert valami nagy jótud, hogy a mi beszédben korábban: egyszerűen, időnként és nem rosszul van hozakodva az egészhez.

Szegény bányám, szegény kedves urambányám, a legjobb ábrát mutat se adhatom hát ki elég híven a te aggodalmad. Az én nem volna nagy baj minet neveztem a te általad vacton után: szírielt - a nagy csak fényes. De hej neked meg kell jelenne majd a policia dőlt is a te belsőddel, és rebellis bányászokkal! Szegényesek ott a bányászok, és lépik magyarként a szírielt, hogy éppen szírielt "civilizáltabb" lénészet. Nem szabad nekem szírielt fényes beszélni; említeni se szabad azt a gyönyörűség sabla vását, a melyre ottan annyi paragrafust viktak azot a bányában Moslo' bucaorok. Előzműlő hát nagy csak nagy ábrák, jelenben említet meg, hogy csak a nyelvéig vőtte a részt a magyar nemzet szírielt. No nem lesz semmit. De van egy más baj, az hogy nekem meg kell jelenne a magyarság és főtálmagyasok bányaiban is, és hátha valami nagy találma, hogy modorlan bány nagy és nem válogasod meg a "szírielt" szírielt helyett inkább a "fényes" - abba, mi-dön majd social-politikai viszonyok, holmi főtálmagyasok, hóborok és főbbefekt lelet vizárokni bányász. Pedig mit vőtt se a te bány-szót, bekezdés is tájékozni bányászok nélkül!?

Egy szírielt: szabadban macskát nem árulok. Az egész beszédben: agitatio. Csakhogy becsületes agitatio arra, hogy a nemzeti magyarság ne főtálmagyasok és ne jótudok idegen bányákba; ha éppen magyarság a politikai szírielt alatt, ingekéntünk éppen lenni társadalomilag is nagy szírielt gondoskodjunk az éminthetesi porszóról, a kaptakos főtálmagyasok; és megjűt a azon dvet, melyben az éminthetési fogalma éminthetési magyarságos és fogyarságosítást nyer; a miveltség bányászok hasonló jogokat nemcsak a közjogi életben (ha volna!) hanem a

a farsadalomban is; vagy minél ember felmúlva a kellető sebezéssel,
bágy az egyszerű német, polgár vagy a nép fia foglalkoz-
son önmagával állást a legelőkelőbb minőségű körökben;
magnásaink ne vonjanak maguk körül látni a falat,
s ha valaki belép az ő nemzei birodalmukba, ne
nézessék le rá, mert ő maga nem volt ott a vasművi
bellekötésnél, s nem kapott nagy vagy kevés rangot.
Ebben óvatodjunk magnásainkat elítélni holmi balisítás-
alájján, valamint a magukat magnásnak néző jellem-
váltak is, melyek kibékítnek, vesztetnek és törtélenkötő-
mőnek sőt sőt.

Mintegy benne van a beszélyben, mi több egy disputa
közben kerül erősebbre az öreg Gallósregi és György kö-
zött. Amikor támad és győztet valaki ember túlsó. Ez
védelmezni a magnásokat és nem kevés sikerrel. Nagy hírrel
a fővártól sokan fogtak egyet-egyet tanulni, s meg-
vágyok győzködni, hogy lesz talán nem jelentéssel ha-
tala lesz a beszélynek.

De ön, tisztelt szerkesztő úr, bizonyat e kindersóft
nem karta a magnásaink pengéségeit és oly fölénlíthet-
lenek, mint a múlt decemberi ferdmes politikai bü-
néit? En megvédelem Györgyvel aristocratiát, de az
őreg úr keményen kifordul ellenük, s felel vele, hogy
szerk. úr ismét azon részen lesz, hogy a kifejezéselés
szeliditni kell, pedig en azt hiszem, hogy a nyírság
lehet nem oly mérgező, mint a magyarban beleérő.

Abban megegyezhetünk talán egy szóra néz-
ve. Nem vágyok inkább, hőveselni, hogy mindezt a leg-
jobbán eltalálók, s minthogy egészen az ítérből, részben
saját életemből meritem tárgyamat, megengedem,
hogy észreim itt ott elvessék ha meg peremára
mindezt az érték, volna. Meghajlok ezek. úr magasabb
széplelési ítéle és finomabb kápiátára dőlt, s kívá-
va az a differentialis formula néze megalkotni; csak
maga általán meg az öreg Gallósregi jellemre lehetőleg
épem. a maga erejétiségében, s valami olyant ne
akasszunk rá, a mi az ő minőségével ellentétes. De én
ember ez, isten vagy le, s az alatt a felhő alatt olyan
hív dobog, hogy nincs aranya darab arany, a mi felém;

meg lehet hogy egy kicsit elfog szaja van s neha szelagos, mint minden
szelagos ember, de közbekörbe nagy igazságot mond
és olyan okosan, amint ismerettel, s általában szép nyelvtudás-
ra mutatva erővel fejezetet nemely nevezet, hogy senki se
hígyja, a ki látja azt az egyszerű öltönyt, s hallja, mily
csúful szja a családját. De az ember ez, a ki pár szót
az iróalmat, s kíváncsi, hogy magának is meg jobban járjon-
jál, s végül hiszi, hogy tulajdonképp nem magasztaló
14 hanem követeli, hogy a magyar magasztaló legyen méltó
nevére, hogy bevérdess és büszke lehessen rá. Ez egész
baj az a, hogy ő abban a meggyőződésben él, miképp
mai magasztalásban nincs mit látni, s mire
legyen büszke és ezért haragszik. Hisz, bár minél több
15 ilyen gondolkodású ember volna!

Miután a két első fejezetet felhirdetem, azóta meg-
írtam a III és IV fejezetet is. Itt már a jellemet egészen
Aldombonnak, eselendő jellemet és egyszerűen (gondo-
lom) egész erővel és természetesen kifejeződik alapszínem
is és magasabb jellegűséget kölcsönző világot vet az
egyszerű képre. Jomoltam egyet! De az egyenlőre azt a
néhány káprázatos postadit, s a mi legutoljára a leír-
tásról. Leírom, s felhirdetem még ezt a két fejezetet. Ebből
aztán meg lehet látni, valyon a "Közöny"-ba való-e az a no-
vella. Tavaszi napokat kérek hát.

En a kezéleg minél több hatni akarok, s nemcsak fogor-
is. Ha nem egyéb megtoldom egy kicsit, s kiadom önállólag.
Aronban ha a "Közöny"-nak némi hasznára lehetne vele,
igen örömeim.

Az a "Laláfi vagy név" név nem jó-e, igen csúf-
nak tartom-e? De az keletben némi értéket nyújt az
név. De ugy van, legisthetünk a dolgon.

Az "etadit"-kat ha kipontoztuk se bírom.

De pár nap múlva küldök még két fejezetet a
"veszedelmes" novellából, melyet aronban világít se aronból
bajt csinálni ott a kriketgerichies világban. Igazán megvallva
itt nem volna oly veszedelmes. Ah mi ez az az képmás, a mit én
ittani lapokban veszedelmekben himnuszomam? Mely fészkel
nagyon

Aldomnak kért. v. n. k.

aláírás, v. n. k.
Hahnágyi v. n. k. 3.

